

8. 2. 2023

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Novinka v občanském zákoníku: smlouva o poskytování digitálního obsahu

Značnou pozornost vyvolal v prosinci 2022 zákon č. [374/2022](#) Sb., kterým se mění zákon č. [634/1992](#) Sb., o ochraně spotřebitele a zákon č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník („novela“), a to především kvůli významnému dopadu, který má tato novela na provoz e-shopů a obecně na práva spotřebitelů.

Stranou pozornosti by přitom neměla zůstat jiná, avšak neméně významná novinka v oblasti (nejen) spotřebitelského práva, kterou novela s účinností od 06.01.2023 zavádí - úprava tzv. smlouvy o poskytování tzv. digitálního obsahu, kterou české právo doposud výslovně neupravovalo.

I. PROČ NOVELU POTŘEBUJEME?

Jak vyplývá ze důvodové zprávy[\[1\]](#), novela transponuje do českého práva mimo jiné následující směrnice:

- Směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/770 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o poskytování digitálního obsahu a digitálních služeb, a
- Směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o prodeji zboží, o změně nařízení (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES a o zrušení směrnice 1999/44/ES,

kteřé byly přijaty mimo jiné jako reflexe rozšiřování digitálního hospodářství a skutečnosti, že do přijetí výše uvedených směrnic unijní právo (často však ani právní řády jednotlivých členských států) „závazky, jejichž obsahem je poskytování digitálního obsahu nebo digitálních služeb“ uceleně neupravovalo.

Část transpozice novela provádí právě zakotvením úpravy tzv. smlouvy o poskytování digitálního obsahu do zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů („o.z.“), a to vložением nových ustanovení § 2389a - §2389t o.z. mezi právní úpravu licence a zápůjčky.

II. O CO SE TEDY JEDNÁ?

Novela vedle samotné definice smlouvy o poskytování digitálního obsahu a úpravy vzájemných práv a povinností smluvních stran upravuje a zavádí hned několik nových pojmů, se kterými dále pracuje a které jsou pro transpozici výše uvedených směrnic klíčové.

V prvé řadě se jedná o pojem tzv. digitálního obsahu. **Digitálním obsahem** se ve smyslu § 2389a o.z. rozumí „data vytvořená a poskytovaná v digitální podobě“ - například aplikace, digitální hry, e-knihy nebo počítačové programy[\[2\]](#).

Smlouvou o poskytování digitálního obsahu se dle § 2389a o.z. potom rozumí smlouva, na jejímž základě se poskytovatel digitálního obsahu „zavazuje zpřístupnit uživateli věc v digitální podobě (digitální obsah) k užívání pro vlastní potřebu a uživatel se zavazuje za to poskytovateli platit

odměnu“.

Pozor - smlouvou o poskytování digitálního obsahu se dle o.z. nerozumí všechny smlouvy, které výše uvedené znaky naplňují. Ustanovení § 2389u o.z. totiž stanoví **okruh smluv, na který úprava smlouvy o poskytování digitálního obsahu nedopadá** (jedná se např. o smlouvy, jejichž předmětem je poskytování služby elektronických komunikací podle zákona upravujícího elektronické komunikace, poskytování zdravotní péče, hra, sázka nebo los, finanční služba apod.). **Má-li smlouva smíšenou povahu**, tj. obsahuje-li smlouva, na jejímž základě je digitální obsah poskytován, také prvky některé ze smluv dle právě uvedeného ustanovení § 2389u o.z., platí, že se ustanovení upravující smlouvy o poskytování digitálního obsahu na takovou smlouvu použijí, aplikují se však pouze na tu část závazku, která se týká poskytování digitálního obsahu.

Dále novela v rámci transpozice vymezuje i tzv. **službu digitální obsahu**. Tou se dle § 2389t o.z. rozumí „*služba, která uživateli umožňuje vytvářet, zpracovávat či uchovávat data v digitální podobě nebo k nim přistupovat, sdílet data v digitální podobě nahraná či vytvořená tímto nebo jiným uživatelem této služby nebo jakoukoli jinou interakci s těmito daty*“.[\[3\]](#)

Závěrem novela zakotvuje ještě definici tzv. **věci s digitálními vlastnostmi**. Tou se rozumí ve smyslu § 2158 odst. 2 o.z. „*hmotná movitá věc, která je propojena s digitálním obsahem nebo službou digitálního obsahu takovým způsobem, že by bez nich nemohla plnit své funkce*“. V případě prodeje věci s digitálními vlastnostmi se na prodej věci s digitálními vlastnostmi uplatní zvláštní ustanovení upravující prodej zboží spotřebiteli dle § 2158 - § 2147b o.z., i když digitální obsah poskytuje třetí osoba, tj. ne prodávající. To neplatí tehdy, je-li ze smlouvy i z povahy věci zřejmé, že věc a digitální obsah jsou poskytovány samostatně.

III. K SYSTEMATICE A KONCEPCI ÚPRAVY SMLOUVY

Novela rozlišuje mezi 2 typy smluv, a to mezi (i) smlouvou o poskytování digitálního obsahu a (ii) smlouvou o poskytování služeb digitálního obsahu. Dle § 2389t o.z. platí, že ustanovení o smlouvách o poskytování digitálního obsahu se použijí i na smlouvy o poskytování služeb digitálního obsahu, a to obdobně. Co se v daném kontextu myslí „obdobným použitím“, zákon blíže nerozvádí.

Dále novela rozlišuje, zda je předmětem smlouvy (i) plnění na dobu určitou nebo (ii) plnění jednorázové. Jako výchozí úpravu novela stanoví úpravu plnění na dobu určitou. Úprava jednorázového plnění se považuje za úpravu zvláštní.

Zdaleka nejdůležitější je však rozlišení, zda je uživatelem (i) podnikatel nebo (ii) spotřebitel.

V otevřených zdrojích je ohledně úpravy smlouvy o poskytování digitálního obsahu často zdůrazňováno propojení se spotřebitelským právem. Právní úprava smlouvy o poskytování digitálního obsahu se však uplatní nejen ve vztazích mezi podnikateli a spotřebiteli (B2C), ale též ve vztazích mezi podnikateli (B2B).

Z členění úpravy smlouvy o poskytování digitálních služeb do celkem 3 pododdílů vyplývá, že **ustanovení pododdílu 1** (§ 2389a až § 2389f o.z.) **a pododdílu 3** (§ 2389t a § 2389u o.z.) **se uplatní jak B2B, tak v B2C vztazích. Pododdíl 2** (tedy § 2389g až § 2389s o.z.) obsahuje zvláštní ustanovení o poskytování digitálního obsahu spotřebiteli, **uplatní se tedy v B2C vztazích**.

Zde je třeba též zdůraznit, že úprava smlouvy o poskytování digitálního obsahu se v případě smluv uzavíraných se spotřebiteli výslovně vztahuje i na následující typy smluv:

(i) smlouvy kdy uživatel-spotřebitel namísto odměny poskytovateli poskytuje své osobní údaje (musí se však jednat o poskytnutí údajů místo odměny, nikoli o smlouvy, kde uživatel své osobní údaje sice

poskytuje, osobní údaje jsou však poskytovány a zpracovávány pouze pro účely poskytnutí digitálního obsahu nebo je poskytovatel zpracovává pouze ke splnění svých zákonných povinností). V případě těchto smluv, tj. smluv, kde uživatel poskytuje protiplnění v podobě osobních údajů, dochází k modifikaci práv uživatele navázaných na poskytnutí ceny - nezaplatil-li uživatel jako protiplnění cenu v penězích, nemůže požadovat přiměřenou slevu, kterou by mu jinak v případě vady digitálního obsahu přiznávala příslušná ustanovení o.z.; a

(ii) smlouvu o zhotovení digitálního obsahu.

IV. A NYNÍ KONKRÉTNĚ

Jak pro B2B, tak B2C vztahy platí následující:

1. Smluvní strany si mohou čas plnění ujednat. V případě, že si smluvní strany čas plnění neujednají, poskytovatel zpřístupní digitální obsah bez zbytečného odkladu po uzavření smlouvy. Poskytovatel splní tuto povinnost také zpřístupněním digitálního obsahu prostřednictvím fyzického nebo virtuálního zařízení, které si k tomu uživatel zvolil. Digitální obsah se zpřístupňuje v nejnovější verzi, která je v době uzavření smlouvy k dispozici.

2. Poskytovatel odpovídá za to, že digitální obsah je po dobu trvání závazku bez vad. Krátkodobé či zanedbatelné výpadky nemusí být samy o sobě ještě indikátorem vady.

3. Poskytovatel je i v případě absence zvláštního ujednání s uživatelem povinen produkt (s ohledem na neustálé změny digitálního prostředí) aktualizovat tak, aby uživatel mohl digitální obsah používat stanoveným způsobem, a to po dobu, po kterou má poskytovatel uživateli digitální obsah poskytovat. Poskytovatel je povinen uživatele na dostupnost aktualizací upozornit.

Vedle toho si lze poskytování aktualizací s uživatelem sjednat, a to včetně formy aktualizace. Poskytování takto sjednaných aktualizací digitálního obsahu je pak poskytovatel povinen zajistit.

Uživatel je povinen provést aktualizaci, kterou si s poskytovatelem sjednal, v přiměřené době. V opačném případě uživateli nepřísluší práva z vadného plnění, které vzniklo v důsledku neprovedené aktualizace. Práva z vadného plnění však uživateli nezanikají tehdy, jestliže poskytovatel uživatele na aktualizaci nebo na důsledky jejího neprovedení neupozornil anebo uživatel aktualizaci neprovedl či ji provedl nesprávně v důsledku nedostatku v návodu.

4. Uživateli přísluší práva z vadného plnění. Projeví-li se vada za trvání závazku, nese důkazní břemeno, že digitální obsah je poskytován bez vad, poskytovatel. Důvodem této koncepce důkazního břemene dle důvodové zprávy skutečnost, že ze smluvních stran je to právě poskytovatel, kdo ve smluvním vztahu zpravidla disponuje mnohem kvalitnějším technickým zabezpečením než uživatel a je tedy oproti „řadovému uživateli“ v mnohem lepší pozici prokázat, zda bylo plněno řádně či vadně.[\[4\]](#)

I zde však zákon stanoví určité korektivy.

Zaprvé, uživatel je povinen poskytovateli při ověření toho, zda se vada vyskytla v důsledku nevyhovujícího digitálního prostředí uživatele, poskytnout nezbytnou součinnost v míře, kterou lze rozumně požadovat. Odmítne-li uživatel součinnost poskytnout, přestože byl o této povinnosti a o důsledcích jejího porušení jasně a srozumitelně před uzavřením smlouvy poučen, není na poskytovateli, aby prokázal, že digitální obsah byl poskytnut bez vad.

Zadruhé zákon stanoví, že vadně nebylo plněno tehdy, způsobilo-li vadu nevyhovující digitální prostředí uživatele a uživatel byl na potřebu existence vyhovujícího digitálního prostředí před

uzavřením smlouvy jasně a srozumitelně upozorněn.

5. V případě **jednorázového plnění** (tj. poskytnutí digitálního obsahu jednorázově nebo v podobě sledu jednorázových poskytnutí, včetně případů, v nichž uživatel nabývá právo užívat digitální obsah trvale) poskytovatel odpovídá za vady digitálního obsahu, které digitální obsah měl při zpřístupnění. Povinnost poskytovatele zabezpečit aktualizace tím není dotčena. Zákon v této souvislosti výslovně stanoví povinnost poskytovatele zabezpečit poskytování aktualizací po dobu, po kterou to uživatel může rozumně očekávat a současně stanoví kritéria, podle kterých se uvedené posoudí (druhu, účel digitálního obsahu apod.).

Zákon stanoví vyvratitelnou domněnku, dle které projeví-li se vada v průběhu jednoho roku od zpřístupnění, má se za to, že byl digitální obsah vadný již při zpřístupnění.

V rámci B2C vztahů pak platí následující:

1. Novela spotřebiteli v případě poskytování digitálního obsahu stanoví dodatečná práva a povinnosti smluvních stran.

2. Poskytovatel je povinen zajistit, že poskytovaný digitální obsah odpovídá ujednanému popisu a rozsahu, jakož i jakosti, funkčnosti, kompatibilitě, interoperabilitě a jiným ujednaným vlastnostem, je vhodný k účelu, pro který jej uživatel požaduje a s nímž poskytovatel souhlasil, a je poskytován s ujednaným příslušenstvím a pokyny k použití, včetně návodu k instalaci, a s uživatelskou podporou.

Digitální obsah musí mít vlastnosti, které si poskytovatel s uživatelem sjednali. Nadto však musí digitální obsah svými parametry a vlastnostmi odpovídat **obvyklým vlastnostem** digitálního obsahu téhož druhu, které může uživatel **rozumně očekávat**, a to **i s ohledem na veřejná prohlášení učiněná poskytovatelem nebo jinou osobou v témže smluvním řetězci, zejména reklamou nebo označením.**

I zde zákon - s ohledem na relativní přísnost takové úpravy - stanoví určité korektivy.

Zaprvé, poskytovatel není vázán veřejným prohlášením, prokáže-li, že (i) si poskytovatel nebyl takového prohlášení vědom nebo (ii) že bylo v době uzavření smlouvy upraveno alespoň srovnatelným způsobem, jakým bylo učiněno, anebo (iii) že na rozhodnutí o uzavření smlouvy nemohlo mít vliv.

Zadruhé, poskytovatel neodpovídá uživateli za to, že digitální obsah svými vlastnostmi odpovídá obvyklým vlastnostem digitálního obsahu téhož druhu, které může uživatel rozumně očekávat nebo výše uvedeným veřejným prohlášením, jestliže poskytovatel uživatele před uzavřením smlouvy **zvláště upozornil**, že se některá vlastnost digitálního obsahu liší a **uživatel** s tím při uzavírání smlouvy **výslovně souhlasil**.

3. Zvláštní úpravu odpovědnosti za vady má též „instalace“ digitálního obsahu. Zákon výslovně stanoví, že poskytovatel odpovídá uživateli také za vadu způsobenou nesprávným propojením digitálního obsahu s digitálním prostředím uživatele též tehdy,

(i) provedl-li poskytovatel propojení digitálního obsahu s digitálním prostředím uživatele nebo jej provedla jiná osoba na odpovědnost poskytovatele nebo

(ii) takové propojení sice provedl uživatel, avšak vada nastala v důsledku nedostatku v návodu poskytnutého poskytovatelem.

4. Je-li plněno vadně, zákon rozlišuje, zda je předmětem smlouvy jednorázové plnění či plnění na

dobu neurčitou. V případě plnění na dobu určitou je uživatel oprávněn vytknout vadu, která se u digitálního obsahu projevila nebo vyskytla za trvání závazku. V případě jednorázového plnění lze vytknout vadu, která se na digitálním obsahu projeví v době dvou let od zpřístupnění.

Zde je třeba zdůraznit, že - jak uvádí též důvodová zpráva - zákon vylučuje uplatnění následků opožděného oznámení vady. Naopak výslovně stanoví, že soud právo z vady přizná i v případě, že nebyla oznámena bez zbytečného odkladu poté, co ji mohl uživatel při dostatečné péči zjistit.

5. Uživateli přísluší práva z vadného plnění srovnatelná s právy z vadného plnění v případě koupě zboží. Je-li plněno vadně, je uživatel oprávněn požadovat (i) odstranění vady (nelze požadovat tehdy, je-li odstranění vady digitálního obsahu nemožné nebo nepřiměřeně nákladné), (ii) přiměřenou slevu nebo (iii) odstoupit od smlouvy (zde platí, že uživatel nemůže odstoupit od smlouvy, je-li vada digitálního obsahu jen nevýznamná; má se za to, že vada není nevýznamná.)

6. Nepřihlíží se k ujednání, že se práva uživatele omezují nebo že zanikají, které uživatel učinil předtím, než vytkl vadu digitálního obsahu nebo než došlo k prodlení se zpřístupněním digitálního obsahu anebo než byl uživatel vyrozuměn o změně digitálního obsahu v souladu s ustanovením § 2389q o.z.

7. Ustanovení § 2389r o.z. pak obsahuje úpravu vypořádání v rámci smluvního řetězce. Stanoví, že i v případě smluv o poskytování digitálního obsahu se uplatní úprava obsažená v § 2174b o.z. pro prodej zboží spotřebiteli. I v případě smluv o poskytování digitálního obsahu tak platí, že *„[b]yla-li vada způsobena konáním nebo opomenutím jiné osoby v témže smluvním řetězci, náleží konečnému prodávajícímu náhrada od toho, kdo mu v rámci své podnikatelské činnosti věc prodal nebo kdo byl zavázán poskytovat digitální obsah či službu digitálního obsahu, včetně jejich aktualizace. Náhrada se poskytne ve výši nákladů, které konečný prodávající účelně vynaložil na zjednání nápravy“*, přičemž *„právo na náhradu nevznikne, věděl-li konečný prodávající o vadě věci v okamžiku jejího převzetí nebo nebyla-li věc určena k uvedení na trh pro spotřebitele.“* Jak dále stanoví citované ustanovení, *„k ujednání, které předem vylučuje nebo omezuje právo konečného prodávajícího na náhradu, se nepřihlíží“*. Tato úprava vypořádání se přitom v souladu s § 214b odst. 4 o.z. na další osoby v témže smluvním řetězci použijí obdobně.

8. Změna digitálního obsahu

Evropská úprava digitálního obsahu (a potažmo i nyní ta česká) vychází z premisy neustálé změny digitálního prostředí. Uvedené proto reflektuje i výslovná úprava změn digitálního obsahu v případech poskytování digitálního obsahu po určitou dobu.

Zde zákon nově stanoví, že nejedná-li se o změnu nezbytnou pro zachování digitálního obsahu bez vad, poskytovatel může digitální obsah změnit za předpokladu, že (i) si to smluvní strany ujednaly ve smlouvě spolu se spravedlivým důvodem pro takovou změnu, (ii) uživateli změnou nevzniknou dodatečné náklady a (iii) poskytovatel uživateli změnu oznámí jasným a srozumitelným způsobem.

Dojde-li v důsledku změny digitálního obsahu ke zhoršení přístupu uživatele k digitálnímu obsahu nebo jeho užívání nikoli jen nevýznamně, je uživatel oprávněn závazek bez postihu vypovědět ve lhůtě 30 dnů, na což je poskytovatel povinen uživatele upozornit (a případně i na možnost ponechat si digitální obsah v původní podobě, viz dále).

Tato úprava se však neuplatní ve všech případech - uživatel nemá ze zákona právo závazek bez postihu vypovědět tehdy, umožní-li poskytovatel uživateli odmítnout změnu a ponechat si digitální obsah bez dodatečných nákladů v původní podobě, aniž by to bylo na úkor poskytování digitálního obsahu bez vad.

V. ZÁVĚR

S řadou relativně neurčitých ustanovení, které úprava smluv o poskytování digitálního obsahu obsahuje, si bude muset poradit až aplikační praxe. I přesto lze výslovné zakotvení právní úpravy digitálního obsahu a služeb, která v občanském zákoníku zatím chyběla, jako jeden z dalších kroků občanského zákoníku do digitální éry přivítat.

Mgr. Sylva Slezáková,
advokátka

[Z/C/H Legal v.o.s., advokátní kancelář](#)

Národní 973/41
110 00 Praha 1

Tel.: +420 225 020 500
Fax: +420 225 020 555
e-mail: office@zchlegal.cz

[1] Část I. bod 1. důvodové zprávy k novele

[2] Část I. bod 1.2.2 důvodové zprávy k novele

[3] Zákon sice transponuje směrnici upravující mimo jiné digitální služby, novela s však pojmem „digitální služba“ dále nepracuje, jelikož pojem „digitální služba“ užívají jiné právní normy, mj. např. zákon č. [12/2020](#) Sb., o právu na digitální služby, a cílem upravené definice je tak zabránit matení pojmů.

[4] Viz též důvodová zpráva - II. Zvláštní část, K části druhé, článku III. (novela občanského zákoníku), 118 bod

poru se zájmy společnosti.

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)